

**Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie IV
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych**

Ocena dopuszczająca uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- nie jest aktywny na lekcjach, ale stara się wykonywać polecenia nauczyciela;
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty;
- często nie potrafi wykonać samodzielnie i poprawnie zadań domowych, ale podejmuje takie próby;
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, często bez odpowiedniej intonacji;
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, ale podejmuje próby ich odbioru;
- ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań;
- popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne;
- przy pomocy nauczyciela rozróżnia poznane części mowy;
- odmienia rzeczowniki przez przypadki (łatwe przykłady);
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie;
- z pomocą nauczyciela odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje;
- wyróżnia głoski, litery i sylaby;
- zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów z „ó” wymiennym, „rz” wymiennym, pisownia imion, nazwisk, prostych nazw geograficznych);
- z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów;
- stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania.

Ocena dostateczna. Uczeń:

- w znacznej mierze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść;
- samodzielnie wykonuje tylko łatwe zadania, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo i zasady ortograficzne;
- z pomocą nauczyciela redaguje formy wypowiedzi przewidziane w programie klasy IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu);
- umie wymienić elementy świata przedstawionego;
- odróżnia opis od opowiadania;
- wie, co to jest epitet, porównanie, uosobienie, wers, strofa, rym;
- zna pojęcie baśni;
- w baśniach odróżnia postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych;
- tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie;
- rozpoznaje poznane części mowy;
- rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia;
- odmienia rzeczowniki przez przypadki;
- odróżnia przysłówki od innych części mowy;
- rozpoznaje typy zdań ze względu na cel wypowiedzi (pytające, rozkazujące, oznajmujące);
- podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone;
- rozróżnia głoski, litery;
- z pomocą nauczyciela określa spółgłoski;

- dzieli wyrazy na sylaby;
- zna reguły dotyczące pisowni wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „h”, „ch”;
- zna zasady dotyczące pisowni „nie” z czasownikami i poprawnie je stosuje;
- stosuje znaki przestankowe: przecinek (przy wymienianiu), dwukropek, myślnik
- dokonuje poprawy popełnionych błędów.

Ocena dobra *Uczeń:*

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne;
- czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę;
- bierze czynny udział w lekcji;
- wykonuje prace domowe, także nieobowiązkowe;
- czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- stosuje zasady prawidłowego przestankowania;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;
- próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach;
- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu);
- redaguje pytania do tekstu;
- poprawnie sporządza plan ramowy;
- zna i wymienia cechy gatunkowe baśni;
- rozróżnia pojęcia: wyraz bliskoznaczny i wyraz przeciwstawny;
- sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym;
- wskazuje w wierszu: epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rymy, wersy i strofy;

- rozróżnia części mowy poznane w klasie czwartej;
- poprawnie odmienia i stosuje w zdaniach czasowniki i rzeczowniki;
- odróżnia czas przyszły złożony czasowników od czasu przyszłego prostego;
- poprawnie odmienia przymiotniki;
- tworzy przysłówki od przymiotników;
- wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie i określenia;
- wyróżnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia;
- układa zdania pojedyncze i złożone;
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania;
- przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego (trudniejsze przykłady z pomocą nauczyciela);
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski i spółgłoski;
- określa spółgłoski;
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby;
- zna reguły dotyczące pisowni „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami;
- zna zasady dotyczące pisowni „ą” i „ę” w wyrazach;
- stosuje poznane reguły ortograficzne w pracach pisemnych i ćwiczeniach;
- poprawnie stawia przecinek w zdaniach złożonych.

Ocena bardzo dobra uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe;
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno – językowym,

ortograficznym, merytorycznym i logicznym;

- doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu);
- zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania;
- dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity;
- redaguje opowiadanie z dialogiem;
- formułuje morał wynikający z baśni;
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu;
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi;
- nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą;
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje;
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym;
- analizuje utwór poetycki, wskazując: epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu;
- płynnie czyta nowy tekst;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- biegle rozróżnia części mowy poznane w IV klasie;
- wskazuje różnicę między osobową a nieosobową (bezokoliczniki) formą czasownika;
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu;
- biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i poprawnie stosuje je w zdaniach;
- odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określanego rzeczownika;
- dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem;
- rozwija zdania pojedyncze nierozwinięte odpowiednio dobranymi określeniami;
- przekształca zdanie na równoważnik zdania (i odwrotnie);
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone;

- buduje zdanie z podanych związków wyrazowych;
- samodzielnie przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego;
- sprawnie odróżnia głoski od liter, spółgłoski od samogłosek;
- rozróżnia „i” jako samogłoskę lub zmiękczenie;
- uzasadnia pisownię wyrazów z trudnością ortograficzną;
- wyodrębnia wtrącenia przecinkami.

Ocena celująca *uczeń:*

- znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania;
- doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe;
- współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań;
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi;
- interpretuje głosowo utwory poetyckie;
- przygotowuje adaptację sceniczną;
- posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy.

Ocena niedostateczna Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, fonetyki, słownictwa, ortografii w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi;
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności: nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela;
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych;
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania;
- nie odnajduje w tekście podanych informacji;
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym;
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych oraz nie wyznacza granicy zdania.